XIII-ik évfolyam. 22-ik szám. Kőszeg, 1893. május 28-án.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer, vasárnap.

Előfizetési ár: Egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. Egyes szám ára 10 kr. Nyiltter sora 20 kr. — Hirdetések nagyság szerint.

Felelős szerkesztő és kiadó: Wittinger Antal.

Előfizetési pénzek és reclamátiók az ideiglenes kiadótárshoz, Feigl Gyula nyomdászhoz intézendők.

A jövő feladata.

A kiállitások korszakát éljük; alig van Europában ország, mely a jövő évek folyamán kiállitást ne szándékozna rendezni, sőt még Törökország is, — melyről ugyan nem lehet mondani, hogy a nyugat szokásait készséggel elsajátitaná — kiállitást szándékozik rendezni, persze az iparosok ott csak legfeljebb azon tanuságot merithetik, hogyan nem kell kiállitást rendezni. A kiállitások értéke felől lehetnek eltérők a nézetek, de azt el kell ismerni minden elfogulatlannak, legyen az bár pártolója a kiállitások eszméjének avagy ellenzője, hogy a kiállitások már régen eltértek eredeti czéljuktól. A kiállitások czélja tudvalevőleg első sorban valamely ország vagy kerület iparának és kereskedelmének fejlődöttségét és versenyképességét feltüntetni, másodsorban pedig az iparosoknak alkalmat nyujtani a tanulmányokra a közönség izlése és szükségleteire vonatkozólag.

De a tapasztalat azt mutatja, hogy ezen czélok, melyeknek irányadóknak kellene lenni, mellékeseknek tekintetnek s kiállitást nem akkor rendeznek, mikor arra szükség van, s nem úgy, mint azt a praktikus számitás kivánná, hanem csak akkép, hogy minél nagyobb reklámot csaphassanak vele.

Nem titok már az sem, hogyan és miként szoktak a kiállitások keletkezni. A nagyobb országos kiállitások rendesen egy reformeszmékben szegény, az ellenzék által szorongatott miniszter utolsó reményhorgonyát képezik, vagy egy positiót vesztett államtitkár eszeli ki állása megerősitésére. Az ily kiállitások czégére az ipar emelése. A vidéki kiállitások már — legalább névleg — a háziipar terjesztését vagy az állattenyésztés érdekeit szolgálják s az első impulzus egy ordóra vágyó főispántól, vagy egyéb lokális nagyságtól indul ki, tekintet nélkül arra, hogy hézagot pótol-e vagy nem. A kiállitáson résztvevő iparosok és kereskedők mindkét esetben többnyire meglehetősen alárendelt szerepet játszanak. Hiszen mi kell egy vidéki kiállitáshoz? Egy nagy terem, megtömve néhány helybeli, szereplésre vágyódó iparos készitményeivel, egy két fővárosi gyáros által a mult kiállitásból megmaradt és beküldött tárgy, egy jól szónokló elnök és egy nagynevü, kegyesen leereszkedő védnök.

Az elmondottakból korántsem akartunk bármely egyes specziális esetre czélozni, sem pedig a nálunk uralgó viszonyokat kárhoztatni, mert azok ráillenek bármely országra.

A kiállitások ilyenformán keletkeznek Németországban ép ugy mint Franczia országban, nálunk ugy mint Angolországban s kivételes esetekben hozza létre az általánosan érzett szükséglet. A fődolog majdnem mindenütt a hiuság kielégitése és a parádé. Ekklatáns példa a most elmondottakra, a Párisban rendezendő 1896-iki világ kiállitás, melyet csak azért rendeznek, hogy a németeket, — kik ugyanez évben Berlinben szándékoztak kiállitást rendezni — letrómfolhassák s csakugyan kivivták azt, mert a németek belátták, hogy a versenyt nem állják ki. Igaz, hogy a francziák megengedhetnek maguknak ily luxust, ha arra egyáltalán nincs is szükség. Összeállitanak majd ismert geniálitásukkal a régi sablon szerint egy kiállitást, meglepik a világot valami csodaszerüvel, minő az Eiffel torony volt s a világ minden népének élvezni vágyó része tódul majd a szajnaparti bábelbe.

Ilyen körülmények között ugyan ki törödnék tanoncz- és segéd-kiállitások létesitésével, melyek haszna nyilvánvaló ugyan minden szakember előtt, de szereplésre nem nyujtanak alkalmat. Ausztriával való vámközösségünk tárt kaput nyit az osztrák tartományok s Bécs virágzó s hatalmasan kifejlődött iparának, mely ellen csak a hazai iparnak nyujtott tarifa és adókedvezmények által tudunk, ugy a hogy védekezni.

Kevés fennálló gyárunkban is az idegen munkások dominálnak, mert ifju iparunknak még nem volt ideje és módja, hogy erőket neveljen saját kebeléből. A magyar munkások, a hol ilyenek alkalmazva vannak, hiányosabb képzettségük folytán alárendelt szerepre vannak kárhoztatva s hogy is lehetne ez másképp, ha e szégyenletes és káros állapot megszüntetésére alig tesznek valamit az arra hivatott körök. Az iparos ifjuságnak nem csak alkalmat kell nyujtani képzettségük fokozására, mert evvel még igen keveset tettünk, hanem buzditani is kell őket erre alkalmas eszközökkel.

Mint a tapasztalat mutatja, ezen eszközök között leghatásosabb a segéd- és tanoncz-kiállitások létesitése. A fiatal iparosra mi sem hat buzditóbban, mintha látja, hogy munkájának szakértő, erre hivatott egyének elismeréssel adóznak s ez serkenti őket ismeretük és tehetségeik fejlesztésére s fokozottabb tevékenységre. Amint természetes, nem csekély szerepet játszik a hiúság sem, melyet a kellő mértékig táplálni, iparosainknak egyik fő feladatát kell hogy képezze.

A mint már számtalanszor tettük, itt is a külföld példájára kell utalnunk, melyet bizony nekünk sem ártana követni. Hiszen ilyen kiallitások rendezése alig igényelne számbavehető anyagi áldozatot. A kitüzött dijak költségeit bizonyára fedeznék mindenütt egyes ügybuzgó férfiak. Az eddig szokásos pénzdijak helyett talán meglehetne kisérleni oly tárgyakat tüzni ki dij gyanánt, melyek maradandó becscsel birva, alkalmasabbak az ifju kedélyben önérzetet ébreszteni, mint a pénzdij.

TÁRCZA.

A könnyelmü.

— Idehaza van a hadnagy ur?

— Nincsen kapitány ur.

— Mikor ment el hazulról?

— Félórával előbb kilovagolt kapitány ur.

— Hogy merre ment azt persze nem tudod?

— Nem tudom kapitány ur.

Gelényi Gyula huszár-kapitány szónélkül, boszusan fordult meg s fekete bajuszát idegesen csavargatva haladt le a lépcsőkön. Rossz sejtelem szállta meg, sietett a tiszti kaszinóba, hogy ott valószinüleg megtudják mondani hova, vagy merre ment.

Az illatos havana és cigarette-től ködös terem egyes asztalainál elszórtan foglaltak helyet a tisztek. Néhányan a rendes délutáni tarokk mellett ültek, mig mások a tekeasztalt állták körül, hol e pillanatban érdekes partie folyt.

A belépő Gelényi elé vigan kiáltottak néhányan: gyere ide companistának Jules.

A kapitány meghajtotta magát s odament az asztalhoz.

— Bocsássatok meg fiuk, de e pillanatban nem érek rá; Beleznayt keresem — nem láttátok valahol?

— Az éjjel itt volt, játszott velünk — jegyzi meg a kadét, — előbb meg láttam a felső sorompó felé lovagolni.

— Mennyit veszitett az éjjel — kérdi tovább a kapitány látszólag közönyösen.

— Ha jól tudom, két ezrest váltott fel — mondja a kadét, — de miért kérded, valami baj van?

Gelényi komoran nézett néhány pillanatig maga elé, nyilt férfias arczán egy keserü vonás látszott, azután nem válaszolva a feltett kérdésre, meghajtva magát, hirtelen távozott, s egyenesen hazafelé vette utját.

Beleznay hadnagy kissé könnyelmü ember volt s már többször jött volna összeütközésbe a katonai reglement-al, hogy ha Gelényi kapitány mindannyiszor ki nem menti a csávából.

Beleznay hadnagyot a szolgálatban kitünő tisztnek ismerték s Gelényi annál inkább kedvelte, mert árva gyerek volt. Egyedüli gyengéje pedig a könnyelműség. Könnyelműségből verte el a szülőitől örökölt jelentékeny vagyont, ha kártyázott, könnyelmüen játszott. Ez a könnyelműség válhatott volna reá nézve majdnem végzetessé ezen alkalommal is, midőn az éjjel elvert néhány pengő hijján kétezer forintot, mely összeget, mint a lóavató-bizottság tagja, a kasszából vett kölcsön.

Gelényi értesülvén Beleznay veszteségéről, sejdité, hogy honnan szerezhette ő a pénzt s miután a kadét a felső sorompó felé látta lovagolni, valószinüleg kiment nagybátyjához a falura, mely háromnegyed órányira fekszik a várostól. Gelényi lakásához érve parancsot adott legényének, hogy nyergeljen, s rövid idő mulva őt is látni lehetett, amint sebes trappban a felső sorompónak tart.

*

Délutáni három óra már elmult, midőn Gelényi kapitány megált a falu elején, csinos park közepén épült urilak verandája előtt, a hol Pista bácsi az ujságokba temetkezve fujta a bodor füstöket nagy tajtékpipájából.

A lódobogásra feltekint az öreg s amint meglátja a kapitányt, felre dobva a lapokat, siet üdvözölni a ritka vendéget.

— Isten hozott! Gyula öcsém. De ritkán lehet szerencsém. Miért nem jöttél Aladárral, együtt ebédelhettünk volna; fene jó kedve volt ma a gyereknek, sokat nevettem neki.

— S hol van most Aladár?

— Kiment a gyümölcsösbe cseresznyézni.

— Messze van az a gyümölcsös?

— Nem a öcsém, egy kis negyed órányira.

Gelényi szótalanul nézett egy ideig az öreg Pista bácsira, mintha arról gondolkozott volna, hogy megzavarja-e most ennek a jó öregnek a nyugalmát. Végre a rábámuló öregnek elfojtott hangon mondja:

— Pista bácsi! fogasson be rögtön jó két csikót s vágtasson utánna a gyereknek, mert az azért ment ki a gyümölcsösbe cseresznyézni, hogy ott főbe durrantsa magát. Azután még néhány szóval elmondta az egész esetet, s még csak azt tette hozzá, hogy ő most visszavágtat a városba, hogy gyanut ne keltsen. Azzal lesietett a lépcsőn s mielőtt lovára ült volna, visszafordulva még annyit mondott:

— Pista bácsi, intézze el a dolgot ugy, a hogy legjobbnak véli; ha egy óra leforgása alatt Aladár otthon lesz s a hiányzó összeg a helyén, ugy még meg lehet menteni; ellenesetben azonban nem tehet mást, mint hogy a pisztolyhoz folyamodik, mert — — — de hisz Pista bácsi is katona volt, minek beszéljek én itt becsületről, meg kötelességről. Isten vele!

Hirtelen felugrott paripájára s elvágtatott a kanyargó, poros országuton.

Midőn a százados elment, Pista bácsi nyugtalanul várta, mig a kis sárga kocsi előjár. Idegesen kapaszkodott fel s sebes tempóban haladt a gyümölcsös felé. Az öreg már azon bánkodott, hogy a gyerek alighanem végrehajtotta magán azt a kétségbeejtően könnyelmű tettet.

Nyugtalanul várta, mig a fogat a keritésajtónál megáll s gyorsan leszállva a kocsiról, besiet a kertbe. Körültekintve itt, egy fa alatt látja heverni a hadnagyot, ki midőn meglátja nagybátyját, mosolyogva emelkedik fel.

A sajtónak ez irányban tett eddigi javaslata és intései sikertelenül hangzottak el, mert hát itt nem lehet parádét csapni s a kivitel időt, fáradságot s talán némi anyagi áldozatot is igényel. A mulasztás káros következményei a fent elmondottakban már eddig is érezhetően nyilvánultak s ha nem akarjuk, hogy beálljon az állapot, hogy van iparunk, de külföldi kézben, mert szakképzett iparosaink nincsenek, akkor nagyobb buzgalommal és érdeklődéssel kell iparosainknak ezen ügy iránt viseltetni.

Mert ipar teremtése, létérdeke hazánknak s iparfejlesztés csak ugy lehetséges, ha az iparossegédeknek meg van a kellő képzettségük; tehát ezen képzettséget előmozditani minden rendelkezésre álló eszközzel, ez a jövő feladata.

HIREK.

— **Személyi hir.** *Babos* Kálmán honvédezredes, dandár-parancsnok szemle megtartása végett csütörtökön pénteken és szombaton városunkban tartózkodott, innen pedig ma Sopronba megy.

— **Előkészületek a király fogadására.** A város mint testület, valamint a lakosság is dicséretes buzgalommal készül a szeptemberi nagy napokra. A merre a szem tekint, mindenütt lát szorgoskodó kezeket, melyek rendkivüli dolgokat végeznek; csinositó műveleteket, melyek a királynapoknak szólnak. Igazán bámulatos az az igyekezet, a melylyel polgárságunk hozzálátott a készülődésekhez. Most már a város is megmozdult és az apróbb teendőkön kivül egyebekbe is belefog. A képviselő-testület elé terjesztettek a király jöveteléről szóló hivatalos bejelentést, a polgármester pedig javaslattal állott elő a fogadás részleteire nézve. Ez ugyan még nagy pótlásokra szorul, valamint az a bizottság is, melyet a rendezéssel megbiztak, de azért bekezdésül megjárja mindegyik. Többet érő lesz azonban az, ami a programmon kivül van készülőben: az elektromos vilá-itás. Ha az illetékes köröknek sikerül ennek a kérdésnek a kedvező megoldása, többet nyerünk mindennél.

— **Pünkösd ünnepe** gyönyörü szép idővel köszöntött be. Különösen hetfőn kora hajnaltól felhőtlen, tiszta égbolt mosolygott vidékünkre, melyre a városi lakosság nagy számmal kivonult. Mindenki a szabadba igyekezett. Rőt, Léka, Klastrom és különösen a szomszéd erdőben rendezett kethelyi tűzoltó-mulatság sok embert látott Kőszegről.

— **Rendkivüli városi közgyülés.** A város képviselőtestületét péntek délutáni 3 órára rendkivüli közgyülésre hivták össze. Csupán négy, de igen érdekes tárgy fölött folyt a tanácskozás. 1. Polgármesteri jelentésre a gőzmalmi kaszárnyának f. hó 20-án eszközölt osztályozása s a várostól kért anyagi támogatás kérdésében a város megszavazza a konzorcium részére a kivánt évi 300 frtot és magára vállalja az átvonulás és előfogatok költségeit. *Kőszegi* József inditványára, többek hozzászólása és a polgármester felvilágositó szavai után, a képviselő-testület megbizza a tanácsot, hogy a katonaságnak helyben való állandó elhelyezése iránt a legközelebbi közgyülés elé javaslattal járuljon. — 2. Fő- és alispán hivatalosan bejelentik ő felsége a királynak szeptember több napjára való idejövetelét, mi fölött a képviselőtestület legbensőbb örömét fejezi ki és intézkedéseket tesz, hogy a városnak a király és az uralkodóház iránt való törhetetlen hűsége és hódolatteljes ragaszkodása külső jelekben az ünnepélyes fogadtatás alkalmával is nyilvánuljon. — 3. A közgyülés 3. tárgyát a városi adósságok konvertálásáról beterjesztett számadás képezte. Nagy feladatok megoldásához — a közmondás szerint is -- idő kell. Hogy a feladat nagy volt, láiható abból a hosszu időből, mely ezen művelet keresztülviteiénél elveszett s a meddőn kiadott cseresek nagy számából, melyekkel esetleg a város-csatornázás megoldását jó részt előmozditani lehetett volna. A hosszas lefolyásu tárgy a város közgyülései és a helyi lapokból is ismeretes az érdekeltek előtt, a mai intézkedés folytán az eredmény is a közönség elé kerül. (Jövő számunkban hozzuk.) E szerint a magas belügyminiszterium engedélyezte 120.000 frtos kölcsön helyett a várost ezután csak 111.055 frt terheli, az évente (még az 1891. évi számadások szerint) viselt kamatozás és törlesztési teher 12.357 frt helyett ezután 5830 frtra száll le. Megjegyzendő, hogy a convertálás előtti tőketörlesztés 68,239 frtnyi tőke összegre nem terjedt ki, holott a jelenlegi 5830 frt annuitással 50 év mulva a fennmaradt összes városi adósságnak törlesztve kell lennie; és megjegyzendő, hogy ezek ellenében a városnak csak is a regale jövedelme (1889-ben számadásszerüleg 2029 frt) maradt el: vagyis 7859 frt teher az ma, a mi a régi módszer szerint 4775 frttal magasabb volt. — 4. *Major* János prépost-plébános 25 éven át működvén e városban, rendkivüli lelkészi tevékenységének és közhasznu szolgálatainak elismeréseül a tanács előterjesztésére egyértelmü lelkesedéssel e város diszpolgárává választatik és a diszoklevél, valamint a képviselő testület legőszintébb üdvözletének átadásával a polgármester vezetése mellett egy küldöttség bizatott meg.

— **Iskolaszék megalakulása.** A kőszegi róm. katholikus iskolaszék e hó 23-án tartotta alakuló gyülését. Egyházi elnök *Major* János prépost világi elnök, jegyző és gondnok választására hívván fel az iskolaszéket, ez egyhangulag a régi tisztviselőket kérte fel a teendők elvállalására. Eszerint a világi elnökséget *Markovits* József, a jegyzőséget *Pados* Gábor és a gondnoki állást *Wittinger* Antal tartotta meg továbbra is.

— **Záróvizsgálatok.** A helybeli katholikus elemi népiskolákban a következő sorrendben tartják meg az ez idei záróvizsgálatokat: Junius hó 19-én d. e. az I. fiu-, d. u. az I. leányosztályban; 20-án d. e. a II. fiu-, d. u. a II. leányosztályban; 21-en d. e. a III. fiu-, d. u. a III. leányosztályban; 22 én d. u. 2 órakor a svábtalui fiókiskolában, esti 6 órakor a városi fiu-iskola udvarában torunagyakorlatok; 23 án d. e. a IV. fiu-, d. u. a IV. leányiskolában; 24-én d. e. az V. és VI. fiu-, d. u. az V. és VI. leányosztályban. Junius 28-án évzáró-ünnepély reggeli 8 órakor *Te-Deum*-mal.

— **Kirándulás.** A helybeli turista-osztály *Stelczer* Lajos és *Waisbecker* Ede urak vezetése alatt ma kirándul a *hétforráshoz* és *Rőtre*. Indulás délután 2 órakor a főtérről. A kik a kirándulókhoz hozzá kivánnak csatlakozni és Rőtön egy kis ozsonához akarnak jutni, azok a saját érdekükben cselekesznek, ha ezen szándékukat ma délig *Waisbecker* Ede urnál bejelentik.

— **A tüzoltó-zászlóhoz** a következők járultak adományaikkal: (Vége.)

Lenner M. 5 frt, Leitner Nándorné 1 frt, Lindenmayer Róza 1 frt, Markovits Józsefné 5 frt, Mahortsich Emma 1 frt, Mayer Paulin 1 frt, Mazuttné 1 frt, Mederl Jánosné 1 frt, Migáné 1 frt, Mikácsné 1 frt, Michaelis Berta 50 kr., Mohr Vilmos 2 frt, Mohr Matild 2 frt. Mohr Mária 1 frt, Miletits 3 frt, Német Józsefné 2 frt, Nykodem Julia 2 frt, Németh M. 50 kr., Neumann Henr. 30 kr., N. N. 20 kr., N. N. 50 kr., N. N. 50 kr., N. N. 20 kr., N. N. 20 kr., Paller Francziska 1 frt, Patonay Sándorné 1 frt, özv. Pesenlechnerné 1 frt, Pfeffel Jánosné 20 frt, Perkovitsné 1 frt, Paulintschek 50 kr., Pilnay Vinczéné 1 frt, Popper Ignáczné 2 frt, Pohl Elza 1 frt, Porpáczy kapitány 2 frt, Predl Ágoston 1 frt, Preinreichné 1 frt, Prüsker Hugó 2 frt, Pulz generalis 5 frt, özv. Purtné 1 frt, Pusch Elza 2 frt, br. Reichlinné 1 frt, dr. Rethiné 2 frt, Ringhofer Karolin 1 frt, Romwalter H. 50 kr., Rosner Pálné 50 kr., Róth Sándorné 1 frt, Schönbauer Jánosné 5 frt, dr. Stúr Lajosné 5 frt, Schneller Ernőné 3 frt, Schuplerné 2 frt, Somogyi Miklósné 2 frt, Szovják Hugóné 2 frt, Schindler Vilmosné 2 frt, Szeybold Károlyné 2 frt, özv. Szabadhegyiné 2 frt, Schiefer 2 frt, Szenekovits Károlyné 1 frt, Schlapfer Jozefin 1 frt, Schehák Anna 1 frt, Schermann Teréz 1 frt, Spitzer Ignáczné 1 frt, Sziklay Jánosné 1 frt, gr. Schmidegg Jánosné 1 frt, Schlögl Erzsébeth 1 frt, Schlögl Mária 1 frt, Stegmüller Mária 1 frt, Stegmüller M. 1 frt, Schäfferné 1 frt, Stegmüller Karolin 1 frt, Szirchné 1 frt, Szomor Lajosné 1 frt, Szeybold Frigyesné 1 frt, Stössel Károlyné 1 frt, özv. Szeyboldné 1 frt, Sager Lujza 1 frt, Stubenvoll Nándorné 80 kr., özv. Szaivertné 50 kr., Schneider Gyula 50 kr., Szép Paulin 50 kr., Simon Antal 50 kr., özv. Schottné 20 kr., Tökéssy Leopoldin 1 frt, Tóth Erzsébeth 1 frt, özv. Thanhoferné 1 frt, Tauber Józsefné 1 frt, özv. Türkné 50 kr., Tipka Ferencz 5 frt, Vidt Gézáné 3 frt, Wenzl Karolin 2 frt, B. Wodnianszky Rudolf 2 frt, Waiszbecker Mária 1 frt, Waldmayer Mária 1 frt, Waiszbecker Jánosné 1 frt, Waisz Vilmosné 2 frt, Wittinger Antalné 1 frt, Wiererné 1 frt, dr. Wienerné 50 kr., Wölfl Mih. 40 kr., özv. Weisbecker Sándorné 50 kr., Zeke Adolfné 10 frt, Zerthofer Johanna 1 frt, Zerthofer Frigyes 50 kr., Zapka Ferencz 50 kr., Freyenstein Antonia 1 frt.

Midőn e szives adakozásért legmélyebb köszönetünket fejezzük ki, egyuttal teljes tisztelettel kérjük azokat, a kiknek nemes szándékuk van az adakozásra, hogy a szép czélra még hiányzó összeg pótlására szánt adományaikat *Pfeffel* Jánosné urnő kezéhez juttatni sziveskedjenek. A tűzoltó-egyesület nevében:

Tucsentaller Lajos elnök, *Kirchknopf Mihály* főparancsnok.

— **Nincs játszótér.** Ki hinné, hogy az arra hivatottak nálunk nem találnak játszóteret az ifjuság számára. Hogyan, hát a város 10 ezer holdas határában nem kerülne alkalmas hely, ahol az ifjuság kedvét tölthetné? Türjük azt, hogy az emberek orra előtt, utczán a porban és a házak ablakai alatt kiabáljanak, tomboljanak, rontsanak mindent, mint például a Flórián-téren, hol naponkint botránkoztatják a járó-kelőket? Azt nem lehet még nézni sem. Felkérjük ennélfogva a rendőrséget, hogy ennek a rendetlenkedésnek egyszer és mindenkorra vessen véget.

-- **A tüzoltó-egyesület jubileumának** költségeihez eddig hozzájárultak a részben későbbi lefizetésre jegyeztek: (Folytatás.)

A 9-ik számu gyüjtőiven: Csizmazia Márton 2 frt, Vidos 1 frt, Unger 5 frt, Mohr Mihály 1 frt, Paulincsek 1 frt, N. N. 50 kr., Krécsi 50 kr., Fabiánits 1 frt, Czike 1 frt, Dávid Antal 1 frt, Mrazek 50 kr., Fabiánits J. 50 kr., Pratscher Daniel 50 kr., Nowák 50 kr., Edler Lajos 50 kr., Freyberger Antal 2 frt, Czeke Gusztáv 3 frt, Munár Antal 50 kr., Karner 1·50 frt, Perkovits Ferencz 3 frt, Husztini 1 frt, Gulucz Mihály 3 frt, Eitner Ede 2 frt, Schrancz Károly 20 kr., Németh Samu 1 frt.

A 11-ik számu gyüjtőiven: Sziklay 5 frt, Keglovits 1 frt, Holeczius Tófor 1 frt, Gerencsér Uzor 1·50 frt, Spitzer Ignácz 2 frt, Glatzhofer Samu 3 frt, Paller Józsefné 1 frt, Salamon Géza 50 kr., Freyberger Sándor 3 frt, Stubenvoll Nándor 2 frt, Tompek 1 frt, Jagits Antal 3 frt, August János 40 kr., Dillman Lajos 1 frt, Paller András 3 frt.

A 12-ik számu gyüjtőiven: Benes Teréz 3 frt, Peczöly Imre 3 frt, Grossinger János 3 frt, Benedek Ernő 3 frt, Höfner János 3 frt, Bredl Ágoston 3 frt, Muziky Anna 2 frt, Hemezperger Anna 2 frt, Kindl József 3 frt, Wurz Zsófia 2 frt, Handek 2 frt, Fuchs János 3 frt, Keller Suzsánna 2 frt, Horváth György 3 frt, Grötzl Terezia 50 kr., Mayer Antal 50 kr., August Imre 3 frt, Baits Mihály 3 frt, Waisbecker M. k. a. 1 frt, Prötzl D. 1 frt, Fortily György 1 frt, Well Mihály 50 kr., Tompek Mária 1 frt, Bencze 1 frt, Wagner özv. 1 frt, Varga József 1 frt, Buchteller 1 frt, Markovits Ignácz 1 frt, Reymeyer 3 frt, Ramershofer 1 frt, Szép 1 frt, Netter M. 3 frt, Czeke József 2 frt, Stetner Ignácz 50 kr., Wenzel Károly 1 frt, Holber Mária 50 kr., Gamauf József 50 kr., Randweg Károly 80 kr., Pohlmüller W. 3 frt, Paites Rozalia 50 kr., Avas János 2 frt, Frankl Lajos 50 kr., Wernitz János 3 frt, Horváth János 1 frt, Cheruel Lula 2 frt Bilcz Julia 50 kr., Mazuth 2 frt, Németh Ferenczné 2 frt.

A 15-ik számu gyüjtőiven: Matits János 5 frt, Waisbecker János 2 frt, Mayer Gyula 1 frt, dr. Höffner Imre 2 frt, Szeybold Frigyes 1 frt, Kühn Lajos 2 frt, Stessel Károly 3 frt, Rozner Pál 3 frt, Hacker Sándor 1 frt, Schucshniné Henr. 2 frt, Liebscher Nándor 1 frt, Szeybold Kálmán 3 frt, Lauriuger János 2 frt, Tangl Adolf 3 frt, Schwarz Márton 30 kr., Kiss Antal 3 frt, Wilfinger József 1 frt, Mederl János 3 frt, Balikó József 1 frt, Wenzl József 20 kr., Schranz Pálné 3 frt, Wölfel István 20 kr., Töpfer Gyula 20 kr., Kers Venczel 3 frt, Koczor Mária 3 frt, Rielich Pál 3 frt.

17-ik számu gyüjtőiven: Fröhlich János 1 frt, Szovják Hugó 5 frt, Golling József 1 frt, Molnár Mihályné 1 frt, Szakovits Anna 1 frt, Ecker József 50 kr., Schmidt Mária 2 frt, Marton Károly 1 frt, Kappel Samu 30 kr., Wentzl Ede 3 frt, Wenzl János 2 frt.

18-ik számu gyüjtőiven: Fuchs Ferencz 3 frt, Naumann Samu 50 kr., Lenner M. 3 frt, Schäffer Lipót 3 frt, Jánosa Gyula 3 frt, Pesenlechner Mária 2 frt, Popper Ignácz 3 frt, Mondl Károly 50 kr., N. N. 20 kr., Hlavica Maria 30 kr., Ringhofer 40 kr., Hopp 60 kr., Kotsondy 60 kr., Sammüller 30 kr., Feigl Gyula 2 frt, Hanély 1 frt, Rosenstingl Sándor 1 frt, Rusa Gyula 3 frt, Kovács József 3 frt, Kőszegi József 3 frt, Csácsinovits 3 frt, Zins Károly 1 frt, dr. Lauringer 2 frt, Pertorini Nándorné 1 frt, Schermann Terézia 3 frt, dr. Zeke Adolf 3 frt, Eberhardt Gyula 2 frt.

19-ik számu gyüjtőiven: Inreitter Henrik 5 frt, Korchmáros Menyhért 5 frt, Gabriel József 3 frt, Glaser Károly 1 frt, Martinkovits Mátyás 5 frt, Gruner Vilmos 1 frt, özv. Szabó Gyuláné 1 frt, Baumgartner János 50 kr., Pollák Mór 3 frt, Karner 50 kr., Freyler József 1 frt, Fischer Lujza 50 kr., Kuntner József 50 kr., Karner Moricz 50 kr., Schiefer János 50 kr., Kuntner József 50 kr., Bieberauer 50 kr., Kirchknopf Antal 1·50 frt, Flamisch 1 frt, Schmidt M. 1 frt, Ritter 50 kr. — A többi gyüjtőivek kimutatása a jövő héten. További adakozások *Unger* Ödön urnak, mint az ünneprendezőbizottsági pénztárosnak adandók át. — Fogadják a szives adakozók a tűzoltó-egyesület leghálásabb köszönetnyilvánitását.

— Hát Pista bácsi is kijött? Azt hittem, hogy javában olvasgat a hűvös verandán.

Az öreg szó nélkül hagyja a megjegyzést.

— Gyere csak öcsém! valami mondani valóm van. Azzal karonfogja a fiatal embert, s tovavezeti a porondos uton, hogy a kocsis meg ne hallja a beszédet.

— Mond csak öcsém, mennyit is kártyáztál el tegnap?

— Hát ezt már meg honnan tudja Pista bácsi? — kérdi meglepetve Beleznay, kinek vidám arcza hirtelen elborult.

— Ne keresd öcsém, hanem felelj arra, amit kérdeztem.

— Kétezer forintot.

Az öreg megáll, kivesz tárczájából két darab ezres bankjegyet és egy százas bankót, kezébe nyomja a bámuló Beleznaynak s kivéve még a hadnagy zsebéből a forgó pisztolyt, odatuszkolja a kocsihoz s megparancsolja neki, hogy rögtön, amily sebesen csak birják a lovak, vágtasson vissza a városba s menjen egyenesen Gelényi lakására, az majd elintézi a többit.

Egy negyedórával később, hogy Gelényi kapitány hazaért, Beleznay hadnagy sietett fel hozzá. A kapitány megparancsolta legénykének, hogy bárki jön: senkinek sincs idehaza. Azután bezárta az ajtót s egyedül maradt a hadnagygyal.

Midőn este felé pénztárvizsgálatot rendeltek el a lóavató bizottság kassájában, mindent a legnagyobb rendben találtak. — Tehát a Beleznay ellen kelt gyanu alaptalan volt — mondták az ezredesnek, ki különben igen kedvelte Beleznay hadnagyot, mint kötelességtudó tisztet.

Hogy mit végzett Gelényi kapitány zárt ajtók mögött a hadnagygyal, azt nem tudni; bizonynyal nagyon a szivére beszélt neki, hogy máskor ne legyen olyan könnyelmű.

*

Néhány hónappal később olvasni lehetett a napilapokban, hogy B. A. hadnagy az * számu huszárezrednél 15 ezer forintot sikkasztott a lóavató-bizottság pénztárából s avval Amerikába szökött.

Midőn az öreg Pista bácsi megtudta a hirt, éktelen dühbe jött, hogy ő a szeretetét ily méltatlanra pazarolta. Később lecsendesült s keserüen jegyezte meg: valjon nem jobb lett volna-e veszni hagyni azt a fiut ott a kerti fák alatt!?

— — — — — — — — — — — — — —

Gelényi Gyula huszár-kapitány egy napon levelet kap a postán; nagyon meg volt bélyegezve, messziről jöhetett. Egykedvüen bontja fel s nézi az aláirást: Beleznay Aladár.

Átolvassa a levelet, azután elmerengve néz a semmiségbe. Gondolkosva jár le-fel szobájában miközben fekete bajuszán időnkint galvanikus rándulást vehetni észre. Végre kitör belőle s elkezd jóizüen, hangosan — nevetni.

Tehát Aladár most amerikai farmer; dressirozza a vadlovakat, melyeket Amerika óriási pampassain lassóval fogdoz össze. Könnyelmüségében pedig máraunyira megy, hogy most elvesz egy milliomos amerikai ladyt — — — —

Ylang-Ylang.

— **Pályázatunk.** A *Kőszeg és Vidéke* által április hó elejével hirdetett szépirodalmi pályázat nem maradt eredmény nélkül. Eddig 12 dolgozat érkezett be, mind megannyi novellette, rajz vagy humoreszk. Történeti elbeszélést egyet sem küldtek be eddig, hacsak a közelebbi napok egyike nem hoz még valamit. Az összes munkálatokat még a héten leküldjük Budapestre, hol azok megbirálás alá kerülnek. Az eredményt annak idején kimeritően közöljük.

— **Tüzijáték.** *Bucsák* János akadémiai pyrotechnikus a jövő csütörtökön, Urnapján, a sörház-kertben műés légtűzijátékot rendez. Az előadás megtartását mozsárlövések fogják jelezni.

— **Tüzoltó-majális.** Sopronmegyei Kethely községnek tűzoltósága pünkösd hétfőjén a kethelyi domb erdős oldalában majálist rendezett, melyre a szomszédból a tűzoltókat és a közönséget meghivta. A majálisokat kedvelő közönségünk nagy számmal sietett ki a szomszéd mulatóhelyre, nem különben a helybeli tűzoltók is, kiket a kethelyiek a téglaszinnél üdvözlőbeszéddel és zenével fogadtak. A mulatság bár belépődijjal járt, igen kedélyes lefolyásu volt.

— **Bucsu Kethelyen.** Kethely faluban ma, szt.-Háromság vasárnapján, bucsu lesz. Ezt élénkebbé szokta tenni a kőszegiek tömeges megjelenése, mi az idén sem fog elmaradni.

— **Esterházy Pál herczeg lemondása.** A pozsonyi *Grenzbote* utján bejárta a lapokat és az országot a hir, hogy *Esterházy* Pál herczeg, sopronmegyei főispán állásáról való lemondása bevégzett dolog. A *Sopron* ennek ellenében jó forrásból merített értesülés alapján kijelenti, hogy ez a hir alaptalan mende-monda, melyet azok kombináltak, kik ismerik a főispán nézetét a kormány egyház-politikájáról. A nevezett lap szerint a főispán ugyan nem barátja e politikának, de bizalommal viseltetik a kormány iránt, a melylyel eddig nem jutott ellentkezésbe. Majd ha eljön az idő, *Esterházy* herczeg épen ugy oda fog állani, mint állott akkoron, mikor a vegyes házasságról szóló *Tisza*-féle törvényjavaslat került főrendiházi tárgyalásra.

— **Követésre méltó példa.** Német-Ujvár községe közhirré teszi, hogy minden pénteken nagy hetivásárt tart, melyen *helypénzt nem kell fizetni.* A beszállitott élelmi-, ipari-, nyerstermény-czikkek után, valamint szarvasmarhát felhajtók és gabnaszállitók között olyanoknak, a kik legjobb minőségüt hoznak piaczra, időközönként jutalom fog kiosztatni. — Ott hát jobban értenek a piacz emeléséhez, mint minálunk. Mi egy pár krajczárnyi direkt haszonért, indirekte forintokat dobunk ki, mert, hiába, csak rossz spekulánsok vagyunk.

— **Körgyülés.** A szombathely-egyházmegyei r. k. tanitó-egyesület *léka-esperesi köre* tavaszi gyűlését május hó 23-án tartotta a *létére* r. k. iskolában 14 világi és 2 egyházi tag jelenléteben. Vendégkép jelen volt *Szentgyörgyi* Károly lánzséri tanitó. A gyűlést megelőzőleg a pörgölini segédlelkész ur misét mondott. A gyűlésen a folyó ügyek elintézése után a helybeli tanitó magyar gyakorlati előadást tartott, azután *Seper* Lajos ostorosi-, és *Szentgyörgyi* József kőpataki tanitó *„Hogyan lehet a gyermeket engedelmességre szoktatni“?* czimü tételről értekezett. *Eckamp* József pörgölini tanitó pedig *„Hogyan kell az erkölcsi olvasmányokat tárgyalni“?* tételről tartott felolvasást. A kör jelzett gyűlése valóban nagyon termékenynek, sikerültnek mondható: négy értekezés, és pedig igen sikerült értekezés 14 tanitó között valóban szép eredmény. Kár, hogy a tagok a gyűlések szemben ily részvétlenséget tanusitanak. Különben gratulálunk az elért erkölcsi sikerhez. *R. l.*

— **Tornaegyesület ünnepélye.** A szombathelyi torna-egyesület pünkösd hétfőjén fennállásának negyedszázados ünnepét ülte. Diszgyűlés volt a saját helyiségében, hol számosan jelentek meg a megye kitűnőségei közül. Beszédeket mondottak: *Kronecker* József dr. egyesületi-elnök, ki az ünnepi szónoklatot, *Török* Sándor dr. polgármester, *Bárdossy* Jenő megyei főjegyző, és *Károlyi* Antal dr. alispán, kik alkalmi beszédeket tartottak. A jubileum alkalmából *Kronecker* József dr.-tól emlékkönyv is jelent meg.

— **Egyházi készletek kiállitása.** A soproni oltáregyesület f. é. május hó 20-tól 26-ig a kath. olvasóegyesület helyiségeiben kiállitotta egyházi készleteit. A kiállitást sokan tekintették meg és gyönyörködtek a szebbnél-szebb tárgyakon. A kiállitás rendezése körül fáradhatatlan buzgó tevékenységet fejtett ki az egyesület titkára, *Halmosy* István.

— **A honvédek emléke.** Ős Budavárában leleplezték a nemzet áldozatkészségéből emelt honvédszobrot. Pünkösd vasárnapján lehullott az érczszoborról a lepel és a nemzet fiai részére ismét megnyilt egy kegyhely. Elzarándokolhatunk oda és elmélkedhetünk a szabadsághősök véráldozata felett, melyet a hazának hoztak; áldhatjuk emlékőket, mely örökké fog élni a magyar nemzet szivében.

Különfélék.

— **Kirándulás a Magyar Érczhegységbe.** A *Magyar Turista-Egyesület Budapesti Osztálya* közelebb a következő helyekre rendez kirándulásokat: Május 28-án Dobogókőre (éjjeli kirándulás). Indulás május 27-én este 6 órakor a bécsi hajóval Esztergomba. Vacsora a hajón. (A résztvevők felülbélyegzett fény képükkel ellátott f. é. tagsági jegyük előmutatása mellett II. oszt. jegygyel I-ső osztályon utaznak). Innen tovább Huta Szent-Leleken át Mexikóba és félórai pihenés után a Dobogókőre. A Dobogókőről napfelkelte szemlélete után leereszkedés a Miklóskúthoz és onnan a Rombegy alatt a Szőke forrás völgyébe; innen a Keserűsi hegyen (Prédikálószék) át a Lepencz-patak völgyébe és Visegrádra. Érkezés a délután első óráiban, idáig élelemről ki-ki maga gondoskodik 10—11 órai gyaloglás. (Vezető: *Dőri* Gyula.) Csatlakozás: Indulás május 28-án d. u. 2½ ó. m. á. v. nyugati pályaudvarából Kis-Marosra és innen a Fehér negyen át Nagy-Marosra, 2½ órai gyaloglás. Vezető: *Bárdossy* Antal.) Junius 3—4-én Bükkaegység. (Együttes kirándulás a Miskolczi Athleta kör Bükkhegyvidéki turista-osztályával és a Mátra-egylet tagjaival.) Indulás 3-án szombaton d. u. 2 óra 25 p.-kor a m. á. v. keleti pályaudvarából gyorsvonattal; érkezés Miskolczra 6 óra 11 p.-kor; kocsival Lilla-Fürednre (Diós-Győr, Gámorvölgybe). 4-én, vasárnap, Szt.-Leleki zárda romjai, Látókő, Dédesi vár (7 órai gyaloglás) Dédes községből kocsi Sajó-Vadnára, indulás 10 óra 27 p.-kor induló vonattal Budapestre; érkezés hétfőn reggel 6 óra 45 p.-kor. Résztvevők az egyesületi helyiségben f. é. junius 2-án esti 8-ig jelentkezhetnek. Költség 20 frt. (Vezető: dr. *Mihálovics* Béla.) Jegyzet. A ki a d. u. gyorsvonattal nem menetne, az esti 9 óra 25 p.-kor indul és hajnali 3 óra 7 p.-kor érkezvén Miskolczra; innét kocsin megy Lilla-Fürednre; e körülmény azonban bejelentendő. Junius 18-án Vértes-hegység. Indulás 17-én (szombaton) délután 4 óra 25 p.-kor a m. á. v. keleti pályaudvarából, érkezés 6 óra 46 p.-kor Felső-Gallára. Meghálás. Másnap reggel gyalog Vitány várához, Gesztesre és Csákvárra, innét kocsin Bicskérre. Visszatérés este vonaton. Erős gyaloglóknak való út, 8 órai gyaloglás. Jelentkezés jun. 16-án esti 8 óráig ugyancsak az egyesületi helyiségben. (Vezető: dr. *Mihálovics* Béla.)

— **A gőzkazán kezelő gépészek figyelmébe.** A kereskedelemügyi miniszter ur f. évi 18368. számu rendeletével a vizsgára jelentkező gépészek és fütők vizsgadiját következőleg állapitotta meg: 1.) fütők vizsgadija 3 frt; 2.) gépészek vizsgadija, ha már birnak fütői bizonyitványnyal 5 frt; 3.) gépészek vizsgadija, ha az első jelentkezésnél nem fütői, hanem gépkezelői vizsgára jelentkeznek 8 frt. Ezen megállapitás szerinti dijak fognak fizettetni ez után a Szombathelyre kinevezett országos vizsgáló bizottságnál is.

— **A Tanitók Szava.** A tanitói fizetések rendezéséről szóló törvényjavaslatot a mult héten tárgyalta le az országgyűlés. Ez alkalomból a „Tanitók Szava“ 3—4 füzete közölte ugy a közoktatási-, mint a pénzügyi bizottságnak a képviselőházhoz beterjesztett jelentését teljes szövegében, valamint a törvényjavaslatnak a bizottságokban szövegezett 17. §-át is. E kettős füzetnek czikkei között, ugyszintén a tanitói fizetésekre vonatkozólag ez alkalomból a tanügyi sajtóban megjelent közlemények között is kitünik „A tanitók fizetése a multban és jelenben“ czimü tanulmány Gockler Lajostól. Mint mindig, ugy ez alkalommal is Gáti Győző kulturpolitikai czikkeivel hivja fel a figyelmet s még a nem tanitók is érdekkel olvassák mai tanügyi állapotainkról jellemzően irt fejtegetéseit. — Gáti érdeme a tanitói ügyek festésében méltán tünt fel eddig is. Említésre érdemes Körmendy Pál zalai tanitó czikke a „Második ezresről“, melyben a tanitói mellékkereseteket ironizálja ügyesen és Bene M. „Mosolygó napsugarak“ czim alatt irt szatirikus költeménye. A szerkesztőhöz czimzett levelek és a tett terén közölt adatok méltán hivják fel tanügyi férfiainkat ténykedésre, cselekvésre. A füzethez mellékelve jelent meg „Iskolai életképek“ czim alatt Bánfi János által vonzóan rajzolt s a tanitói élet egy-egy epizódját festi regényének 4. ive is. E gazdag tartalom, mely a tanitók közérdeket hiven szolgálva küzd, méltóan ajánljuk a tanitók pártolásába. Ez alkalommal különösen is a következő aktuális ügyre hivjuk fel a közfigyelmet: „A tanitók fizetésének rendezéséről“ szóló és a képviselőházban f. évi április hó 26-án tárgyalás alá vett törvényjavaslat alkalmával elmondott országgyűlési beszédeket az „Országgyűlési Tudósító“ gyorsirói feljegyzései után szóról-szóra közre fogom adni e czim alatt: „A tanitók fizetésének rendezéséről szóló törvényjavaslat országgyűlési tárgyalása“, valamint az egyes felszólaló nevezetesebb képviselők arczképét (esetleg életrajzát is) közölni fogom, az illető országgyűlési képviselők választó-kerületeinek megnevezése mellett, különös figyelemmel lévén a névszerinti szavazásra. A mű terjedelméhez mérten a legjutányosabb áron, előfizetőnek 50 krért még e hó végével meg fog küldetni. — Az előfizetések a „Magyar Paedagogiai Szemle“ és a „Tanitók Szava“ szerkesztőjének: Glatz György budapesti tanitó czimére (Wesselényi u. 48. sz.) küldendő be május hó végéig. — Ugyanitt kapható: „A tanitói nyugdijtörvényjavaslat országgyűlési tárgyalása“ (1891. decz. 16—18.) gyorsirói feljegyzés után szóról-szóra közölve. 7. iv. Ára 40 kr., valamint „A hivatás áldozata“ történeti rajz a magyar néptanitók jelenéből. 9 és fél iv. Ára 50 kr.

— **A hü kutya.** Igazán megkapó példák bizonyitják a kutyák hüséget és ragaszkodását, a melylyel gazdáikon csüngenek. Ilyen megható eset a következő is, a melyet new-yorki lapok ujságolnak. A canadai vonat mozdonyvezetője a napokban észrevette, hogy a távol sineken remségesen vonit és kapálódzik egy kutya. Megfujja a sipját, de a kutya nem akart tágitani. A vonatot megállitani már késő volt s a következő pillanatban a vonat átrobogott a kutyán. Mikor a vonat megállott, sokan odasiettek a véresre szaggatott kutyához, a mely alatt a legnagyobb csodálkozásukra egy holt kis gyermeket is találtak. A gyermek valószinüleg kutyájával a sineken sétált s elfáradva lefeküdt aludni. A kutya azért vonitott oly remségesen, hogy jelt adjon a közelgő vonat vezetőjének, a ki azonban nem is sejtette, hogy ott más élő lény is van, mint a kutya. A figyelmeztetés azonban késő volt; a kutya elmenekülhetett volna, de amikor látta, hogy a gyermeket okvetetlenül elgázolja a vonat, maga sem mozdult el a sinekről, hanem mint hü és ragaszkodó barátja kis gazdájának, vele együtt akart meghalni.

Közgazdaság.

Uj találmányok és műszaki közlemények

Közli: Bergl Sándor mérnöki és szabadalmi irodája Budapest VI. Andrássy-ut 30.

Uj főző edény. A német szabadalmi hivatal nem régen egy főző-edényre engedélyezett szabadalmat, mely hivatva van feltünést kelteni. A szabadalmazott berendezés nem áll egyébből, minthogy a főzőedény körülbelül 2 cm. vastag lószőr-nemezzel vétetik körül, mely kivülről a nedvesség elleni oltalom céljából vizhatlan vitorlavászonnal illetőleg bőrrel van ellátva. Ezen edény csodálatos volta abban áll, hogy a készülék maga főz, tehát körülbelül a következő módon lesz használva: a katona reggel 5 órakor felkel, a főzőedényt borsóval és szalonnával a tűzre teszi, egynegyedóra alatt felöltözik, az edényt — a melyben az eledel éppen főni kezd — leveszi a tűzről és a nemez tartóba helyezi. Az eledel azután lassan tovább fő. Hogyha a kivonulás 5 és fél órakor megtörtént és 11 órakor általános pihenés van, akkor a katona elővészi az edényt és kanalát és megeszi a meleg, tápláló eledelt, mert az eledel ekkor már megfőtt. Természetesen nagyobb készülékek is elláthatók ilyen szigetelő réteggel, mely rugalmas és nagyon jelentéktelen sulyu. Az ily főzőedények előnyei, ha azok helyesen működnek, szembeötlők. A „Deutsche Heereszeitung“ a melyből mi ezen ujdonságot átvettük, nagyon csodálkozik azon, hogy még eddig látszólag senkinek sem jutott eszébe ezen időt és tüzelőanyagot egyaránt megtakaritó készüléket az azt megillető figyelemre méltatni. Az edény — mondja az emlitett lap — már régóta ismeretes és a szabadalmi hivatal csak most adott rá szabadalmat. Ez tény, mert a találmány már az 1873-diki bécsi világkiállitáson „svéd főzőedény“ elnevezés alatt volt kiállitva.

A rezet feketére festhetjük, ha a réztárgyakat 20 sulyrész platincloridnak 100 sulyrész vizben való oldatába mártjuk, vagy ha ezen oldatot a tárgyakra kenjük. Ezután a tárgyakat lassan szárogatjuk és egy csepp olajjal nedvesitett ruhadarabbal megdörzsöljük. Ezen némileg drága eljárással szép matfekete szint állithatunk elő.

Irodalom.

— **Az Athenaeum Képes Magyar Irodalomtörténetéből** (szerk. Beöthy Zsolt) megjelent a 4-ik füzet. Ebben *Hegedüs István* befejezi a *Janus Pannoniusról és a humanistákról* szóló tanulmányát, azután *Középkori könyvtáraink és a Corvina* czim alatt *dr. Sebestyén Gyula* közöl egy nagyon érdekes czikket a könyviras és diszités munkájáról, a régi könyvgyüjteményekről, főkép Mátyás király nagyhirü könyvtáráról, a Corviná ról; végül a Corvin-kódexek ismertető jeleit s az elkallódott példányok visszaszerzésének történetét mondja el. A következő czikkben *Horváth Cyrill Középkori költészetünk* czim alatt az e korbeli legendákat és egyházi énekeket s a legrégibb históriás énekeket ismerteti vonzó előadásban. Az utolsó czikkben *Simonyi Zsigmond A kódex*nek *mint nyelvemlékek*-nek ismertetését kezdi meg. A gazdag tartalmat husz szövegbe nyomott kisebb nagyobb illusztráczió disziti: arczképek, a könyvirás és diszités jellemző példái, a középkori könyvtárak képei, kódex-szövegek (Margit- és Katalin-legendák, Szabács viadala, a beszterczei szójegyzők stb.) Külön mellékletül: a brüsseli *Corvin-Missale* első lapjának Attavante, e hires könyvdiszitő, szép rajza és a Thuróczi krónikának egy lapja van Mátyás király ifjukori arczképével. — A Képes Irodalomtörténet 20 füzetre van tervezve s igy egy szép erős kötetet fog adni. Minden füzet ára 40 kr. — Előfizetés legczélszerübben 10—10 füzetre 4 frttal, az Athenaeum könyvkiadóhivatalához vagy bármely hazai könyvkereskedéshez czimezhető.

— **Jókai Mór díszkiadásának** ötödik füzete is szétküldetett ez örökbecsü emlék-kiadás előfizetői közt. Ezen vállalatot is legmelegebben ajánljuk t. olvasóink figyelmébe. Minden füzet ára 40 krajczár. Előfizetést 4 frttal elfogad minden könyvkereskedés, valamint a kiadótársulat (Athenaeum könyvkiadó-hivatala, Budapest Ferencziek-tere 3.)

Szerkesztői üzenet.

W. J. Szigotvár. Beküldött czikkeinek a megjelenése az egyik kérdésre megadja a választ. A mi korábban tett kérdezősködését illeti, arra csak annyit, hogy nálunk az illető egyesület érdekében még mi sem történt. De azt nem is lehet csodálnunk, mivel mindenki a szeptemberi napokra készül, melyektől sokat vár az itteni polgárság. Érdeklődéséért egyébként elismeréssel adózunk és biztositjuk, hogy abban az irányban minden esetre fog valami történni. Fogadja üdvözletünket!

Nyilt-tér.

Egészselyem, mintázott Foulárdokat (mintegy 450 különböző fajban), méterenként **85 krtól 3 frt 65 krig** — valamint **fekete, fehér és szines** selyemszöveteket **45 krtól 11 frt 65 krig** szállit — sima, kockás, csikos, virágos, damaszolt minőségben (mintegy 240 fele dispositió és 2000 különböző szin és árnyalatban) szállit postabér és vámmentesen ***Henneberg G.*** (cs. kir. udv. szállitó) ***selyemgyára Zürichben.*** Minták postafordulóval küldetnek. Svajczba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Piaczi-árak.

Buza	100 kilo	. .	7 frt.	10 krtól	7 frt.	50 krig
Rozs	.	. .	6 .	60 .	7 .	— .
Árpa	.	. .	5 .	20 .	5 .	60 .
Kukoricza	.	. . .	6 .	— .	6 .	20 .
Zab	.	. . .	5 .	20 .	5 .	60 .

Hirdetések.

Csak

az illető a ki bevásárlásnál a „Horgony“ gyárjegyre ügyel biztos lehet, hogy nem kapott értéktelen utánzást.

A Pain-Expeller

„horgonynyal“ legjobb eredménnyel alkalmazható csúz, hatfájdalmak, fejfájás, köszvény, csípőfájdalmak, tagszaggatás és meghűlésés ellen; gyakran már egy bedörzsölés elegendő a fájdalmak enyhülésére. Minden üveg a gyárjegyével a

„Horgonynyal“

el van látva és ez után könnyen felismerhető. Minthogy ezen kitűnő háziszer majdnem minden gyógyszertárban 40 kros, 70 kros és 1 frt. 20 kros üvegekben kapható, mindenki által beszerezhet. Csakis a Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller

valódi.

Szép minták magánvevőknek ingyen és bérmentve.

Eddig nem létezett **mintakönyvek** szabók számára bérmentetlen.

Nem adok méterenkint 2½ vagy 3½ frtnyi árleengedést, sem ajándékokat szabóknak, mint azt versenytársaim a vevők költségén teszik, hanem nálam csak netto-árak léteznek, hogy minden magánvevő jól és olcsón vásárolhasson. E czélból megkérem a n. é. közönséget csak az én mintakönyveimet figyelembe venni.

Öltözékeknek való kelmék.

Peruvien és Dosking a magas klérus számára, szabályszerü kelmék cs. és kir. **tiszti egyenruháknak, aggharczosok-, tüzoltók-, tornászok- és libériáknak, biliárd- és játékasztalokra** való posztó, (loden), vizhatlan **vadászkabátoknak, mosókelmék, utazóplaidek 4—14 frtig** stb. Aki olcsó, tisztességes, tartós, tiszta gyapjus posztóárukat és nem olcsó rongyokat, melyek alig érdemesek a szabó ollójára, akar venni, forduljon

Stikarofsky Jánoshoz Brünnben,

Ausztria-Magyarország legnagyobb posztógyára fél millió frtnyi értékben.

A nagyságot és cselekvőképességet feltüntetendő, kijelentem, hogy kezem Europa legnagyobb posztókivitelet, kammgarn-gyartmányokat, ruhaczabászati kellékeket és nagy könyvkötészetet a saját czéljaira egyesiti. Hogy a fentiekről bárki is meggyőződhessék, a n. é. közönséget arra, hogy alkalomadtán árucsarnokom nagyszerü helyiségeit melyekben 150 ember foglalkozik, megtekintse, meghivom.

— **Szétküldés utánvét mellett!** — **Levelezés** magyar, német, cseh, lengyel, olasz, francia és angol nyelven.

Értesités.

Alulirott tiszteletteljesen arról értesitem Kőszeg és környékének n. é. közönségét, hogy miután idevaló

kő- és képfaragó főüzletemnél

mint helyettes alkalmazott Rodler István sirásó üzletemből kilépett, további helyettesemül **Wilfinger József** képfaragó és aranyozó urat biztam meg. Midőn az irányomban eddig tanusitott bizalmat a leghálásabban megköszönöm, kérem azt irányomban a jövőben is fentartani. Mély tisztelettel:

Raffensberger Ignácz,

kőfaragómester SZOMBATHELYEN.

Zongora gyár. STINGL TESTVÉREK,

BÉCS, Favoriten,

ő kir. fensége a bolgár fejedelem, valamint Ausztria-Magyarország legkiválóbb zene-intézeteinek szállitói. Sok kiállitáson első díjakkal kitüntetve.

1892-ben legmagasabb kitüntetés, diszoklevél, FILIPPOPOLI, oklevél és érem, BÉCS, színészeti és zenei-kiállitás, EGER, aranyérem.

GYÁRI RAKTÁR:

SZOMBATHELY, dr. Tobisch ur házában. Dworschak Konrád zongorakészitő vezetése alatt. Szárnyak és pianinók legujabb konstrukció szerint mindig raktáron vannak és gyári árakon 10 évi irásbeli jótállás mellett adatnak el. Régi zongorák legmagasabb árakon ujakkal cserélteinek ki. Részletfizetések engedélyeztetnek.

Hangolások és javitások a legolcsóbban teljesittetnek.

Meghivás

a „köszeg-szombathelyi h. é. vasut-részvénytársaság“ **1893. évi junius hó 17-én délután 3 órakor** Kőszeg szab. kir. város tanácstermében tartandó

XI. rendes évi közgyülésére.

Napirend:

Az igazgatóság s a felügyelő-bizottság jelentése, az 1892. évi üzleti számadás és mérieg előterjesztése, a tiszta nyeremény felosztása és a felmentvény megadása feletti határozathozatal.

Két felügyelő-bizottsági rendes és egy póttag választása.

Kőszeg, 1893. május 9-én.

Az igazgatóság.

Az üzleti számadás és mérleg, ugy az elnöki, valamint a felügyelő-bizottsági jelentés a közgyülést megelőzőleg 5 nappal a társaság pénztáránál a hivatalos órák alatt betekinthetők.

A közgyülésen azon részvényes bir szavazati joggal, a ki részvényét vagy részvényéről szóló letétjegyét (20. és 28. §.) 14 nappal a közgyüles előtt a társaság pénztáránál leteszi.

(Utánnyomat nem dijaztatik.)

A m. kir. államvasutak gépgyárának

VEZÉRÜGYNÖKSÉGE

most: Budapest, VIII., József-körut 41. sz., ajánlja:

a magyar kir. államvasutak gépgyára — felülmulhatlan jósága **gőzcséplő-garnituráit,**

a magyar kir. államvasutak gépgyára — malomczélokra különösen alkalmas **hengerkazános lokomobiljait,**

a magyar kir. államvasutak gépgyára — teljes vasból készült **szalmakazalozó gépeit,**

a magyar kir. államvasutak gépgyára — szabadalmazott **Stiber-körfűrészeit,**

a magyar kir. államvasutak gépgyára — uj szerkezetü, szállitható **gőz-kukoriczamorzsolóit,**

valamint mindennemü mezőgazdasági gépeit kedvező feltételek mellett.

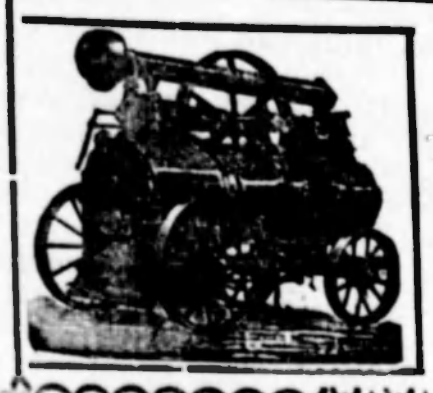

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Tévedések kikerülése végett a levelezések, küldemények és megrendelések **mindig** csak igy czimezendők:

A magyar királyi államvasutak gépgyára

vezérügynökségének

BUDAPEST, VIII. ker., József-körut 41. sz.

Budapest, VIII. kerület, József-körut 41. szám.

Budapest, VIII. kerület, József-körut 41. szám.

Főtisztelendő

Kneipp plébános

ur

Seb. Kneipp

Észak-Csehországban utóbb tartott hatásos vándor beszédében ujabban és óva int az egészségellenes bab-kávé élvezetétől.

„Ha annyi pénznek volnék birtokában“, véli, „minden babkávét összevásárolnék, hogy a fejlődő ifjuság ne vétene természete ellen. Nevezetesen a fejlődő leánykáknak egyáltalán nem volna szabad babkávét inniok. Hisz ezt nagyon pótolja a malátakivonat. Csupán 8 napba telik, hogy az ember hozzászokjék.“

Ez a valódi maláta-kivonat, melyet főtisztelendő Kneipp plébános ur naponta maga is élvez, és a gyógyintézetben és gyermek-menhelyen isznak, a Kathreiner-féle maláta kivonat babkávé izzel, mely már mindenütt kapható és melynek egy háztartásban sem kellene hiányoznia. Figyelemmel legyünk azonban arra, hogy a valódi „Kathreiner“ soha sem felbontva, hanem csak fehér eredeti csomagokban a plébános ur képével árusittatik.

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Köszegen.